

hdyž je doľho hižo wumrjela, a s njej wulka hromada fivědow wěry nam pschivola: „Wět do knjesa Zesom Khrysta, dha budžesť ty a twój dom sbožny“. My fmy wšchitzy hrěšchnizy a psched Bohom žaneje khwalby nimamy. A hdyž tež s porštami na nas njeపోဆာယာ a nasche mjeno do blóta dele njezchajaja, hdyž psched cžlowjekami bjes poroka khodžimy, sčto to nam pomha, hdyž tón stary, sly nje-pschedzel prjedawšich hrěchow dla psched Bohom naš wobskoržuje, hdyž jaton naš sakudža, hdyž wšchewědomny Bóh sam nasche potajene hrěchi na fivětko psched fwoje woblicžo postaji, a nasche fivědomnje ras satama? Sčto tamne jarijejske pschirunaje s druhimi, kiz su hóršaji hač my, nam pomha, hdyž fmy my sami slě dosež činili a snadno niz psches wšchelle hrěschne slóscze, ale se fłowami a s myšlemi temu Wótzej w njebježach kichowdu činili, nascheho sbožnifa saprěli a Ducha Božeho frudžili? Hdyž so do fivětkla Božej fwiatošče stajimy a so khtunje pruhujemy po Božim sakonju, kaž je nam knjes to pokazal, potom budže nasche wócžko wótre, so s najmjenscha prósch na fwojej fufni widžimy, najmjenschi blať w fwojim žiwjenju, a hdyž čže so nam potom styskač a my so rudžimy fwojich hrěchow dla, potom nam ničžo drube njeowostanje, čžež možemy so dzeržec, hač lubošč Boha Wótza a hnada Ssynowa. Haj sawěrnje f fwojemu Bohu dyrbi kóžde wobčežene fivědomnje fwoje wukhowanje wjac. Ty žane semisťe dary fobu pschijesč njetrebasch, so by teho knjesa, po kotrehož pomozy požadasch, idobril, wopory, kotrež so Bohu ipodobaju, stej tujcheny duch a rosbita wutroba. Wón čže njesazpiva, hdyž psche frudobu ničžo prajec njewěsch, hdyž se fdychowanjom a se fyljami f njemu pschidžesč, wot kóždeho so wón namatač da, kiz jeho pyta, kiz s wěrnej potutu a s džecžazej wěru so jemu f nohomaj čžijnje a wot jeho fmiłnosče fwoje sbože woczaturje. Tajta wěra je hižo wjele tyhaz cžlowjekam pomhala a tež tebi pomha, so móžesč s jeho polnosče čžepacž hnadu sa hnadu. S tajkeje hnady potom krafnu mēr s Bohom wukhadža, kiz žady fivět tebi rubicž njemóže, pschetož Bóh je s nami, sčto čže pschedžimo nam byč? Čžim wjetšdu winu pak je Bóh fwojeho Ssyna dla tebi wodať, čžim wjazy budže twoja lubošč f njemu tebe čžeriec, so by so hrěcha hladať a so jemu podobneho sežimil, tak so skónčnje hinať njemóžesč, hač fivěru sa nim khodžic a na jeho kasnje kěžbowacž. Sčtož we tajkej myšli fwoje dary na sem dokonja, tón móže s měrom wotkal čžahnyč, pschetož jeho kónž njejsu žane wječorne fmerki wěczneje nozy, ale ranishe sera psched wěcznym dnjom. B. J.

Samjeń.

Puczowanje po Božim pišmje

abo

tajske myšle nadeńdžech, Bože kłowo čitajo.

Podawa fivěrnny čitat „Pomhaj Bóh-a“.

I. Inihi Wóšfagowe, 24. staw.

(Potraczowanje.)

Běšče-li so Abraham nětko roskudžil, so měl so Izaak wozenicž, dč wukhadža tajke roskudženje s jeho žiwjeje wěry do Božeho fivěrnja. Wo tutej naležnosči njebe so jemu wosebiteho Božeho fivěrnja dostať, a teho dla nima wón žanu njepowalnu bójku, ale t. najwjetš, cžlowisku wěstosč, so Bóh jeho pschedewjacze požowuje.

Mjes Abrahamowym pschedželstwom flužachy wěrnemu Bohu poměrnje hiščeje najlepje. So so tež tu pschidžisťe waschnja sčericž pocžachy, sčonimy posdžischo na 31, 19 stawje. So je so Boža flužba mjes tutym narodom sathowala, sčonimy a spósnajemy jasnje s friboweho pschikada, kotryž je po wšchem sčaczu wot Uza (22, 21), přčnjeho Nahoroweho fyna wukhadžať, kaž tež s teho, so je Bileam praweho a wěrneho Boha ipósnal, kotryž je po sčaczu je s plaha sčaldejšich wušchol, kotryž je s Kheseda (22, 22) wukhadžať. Wobaj njeběščaj wobjataj se flubjenjom, kotrež be so Abrahamej dostať, a tola je frib we wěry do Boha tak jakoženy, so wšchitke čžertowe spytowanja njesamóža, so by se fwojej wěru khabkať, a so so nam hiščeje w nowym sakonju jeho sečerpliwosč ja snamjenjo wukhowaluje; a tak je Bileam žyle na to sakóženy byl, so moht jedny s najwjetšich profetow byč, kotryž w starym sakonju namatajch, njeby-li wón dla fwojeje skupošče a čžesčelakomnosče se fwojej wěru swróczil, wo tym posdžischo sčonimy.

Abrahamowy wotročel džesche, dokelž mějesche jako jeho knjes naležnosč sa khtuu, a so by so teho dla hiščeje w někotrych njejasnych pračhenjach dať rosžabnicž: kať, woczplati žona so mnu hič do teho kraja? dyrbi ja dha sašo pschuwjesč twojeho fyna do kraja, s kotrehož sy wušchol? Ženož tak moht potom twoju wolu wukonjecž.

Abraham džesche: Gladať so, so by ty něhdže mojeho fyna kašo tam nje-pschuwjedť.

Tola to, čžež so tu bojisch, so sawěšče nještanje. Knjes, njebjeť Bóh, kotryž je mje s mojeho wótzneho doma wsať a s mojeho wótzowisheho kraja, a kotryž je so mnu rěčal a tež mi so pschihahať a prajil: Tón kraj čžu twojemu fymjenju dacž, tón sawěšče fwojeho jandžela přjedy tebe pōčžele, so ty tam mojemu fynje mandželstu wosmjesch.

Se-li so pak, sčtož sa móžne niman, žona nješechze s tobu hič, dha je čži pschihaha, so mojemu fynje wot tam mandželstu pschuwjedžesč, ipuschčžena; potom mamy woczatač, sčto je febi Bóh fradžil. Ženož njedowjedž tam mojeho fyna jašo, dokelž by to, kaž sawěšče wem, bylo pschedžimo Božej radže a woli.

Tehdy sčonimy, tak ma we wšchach padach čžinicž, položi wotročel fwoju ruku pod Abrahamowe, fwojeho knjesa bjedro a pschihahasche so jemu na to.

Izaak je so flubilo, so ma byč wótz wulkeho naroda. Tak be wěte, so ma febi žonu wubracž a so wozenicž. Sa to so tež Bóh postara. Žeho žiwjenje, wumrjeczje, čžesč, kublo a wšcho, sčtož by měl, je podate do Božej ruki; tak tež žona, kotryž ma mēč sa mandželstu, a wo kotrež tola njewě, s wotkal ma pschicž. My fmy blaňaja a čžinimy wšcho doprědka, předy hač bychmy so Boha pracheli. Potom, hdyž ipósnajemy, so khtunosč naitupi, mórkotamy o fmy nječžerpliwí.

So su sbožne džeczi, kotrež starschi hiščeje jaslaraju. Sčyrotki nadeńdu malo fivěry na fivěczje. Pschedzel tu, pschedzel tam: pobožna narowa wutroba a luba macžerua wutroba staj tola naj-fivěrnishej pschedželaj.

II. Sčtučta 10—28. Wotročel wuczehnje nětko s džekacž wjelbludami (famelemi) a se wšchelakim knjesowym kublom do Mesopotamije, do Nahoroweho města. Wostajiwšaji wjelbludy wonta psched městom pschi studni, modli so Knjesej, Bohu Abrahamowemu, so by wón sam jenu žonsťu, kotrež dla je do žušby pōstany, fem pschuwjedť; wón postaji sam snamjo, pschi kotrymž čže knjesnu, ja fwojeho knjesa postajenu, sešnacž. Wuspěwawšaji fwoju modlitwu wuhlada Nebekku, Beshuelowu džowfu, kotraž po modu pschidžje. S flužbje stajnje hotowa čžini wona po postajenym snamjenju. Wotročel wuwoprašowawšaji so dla jeje wukhada a sešawšaji ju sa prawu, wobbari ju a wuspěwa Bohu s fłohom khalbnaj a džafny kherlusch.

A wotročel wšawšaji džekacž wjelbludow se fwojeho knjesowych wjelbludow s trěbnymi wozžerjemi, kofiz je sa wušdu wšachu, čžehnješče tam a mějesche fobu wšchelake knjesowe kubla; a stanywšaji puschčzi so do Mesopotamije mjes rekomať Eufratom a Tigrum f Nahorowemu městu Haranej.

Hač do Harana běšče něhdže 120—125 mil puczja. Dokelž mějesche tam Izaak mandželstu sražecžicž, mějesche wulke bohatstwa fobu wjacž, so by njewjestu hnydom pschedwěczil, tak bohaty je dom, kotremuž brachka fluži a so moht pschichodnu njewjestu a jeje domjazych s trěbnymi darami wobbaricž a so moht ju s pschu do Kananejsteho kraja pschuwjesč.

Dotonjawschi swój pucž a dozpiwšchi Haran staji wotrocžt njeblubdy psched městom pola wodoweje studnje wječor w tym časju, hdžž žónke po wodu khodža ja domjazu potrebu, kaž je to hiščeže dženka wošbeje w naraunšich krajach waščneje.

Tak bēšče bebi wón mudrje čas a městnošč wubral, so by měščejanste holzy na zyle njenadpadne waščneje jesnal. S mudroščju nashoniteho muža towaršchi ho džecžaza pobožnošč. Tu časajaz wotrocžti so s modlitwu k temu, kotruž mōže jemčžy pschi tak wažnej a s wulkim samotwjenjom s jednocženej naležnoščju prawje radžič.

A wotrocžt džesče: Knježe, ty Božo mojeho knjesa Abrahama, setaj wschał mje dženka s tej, kotruž wptani a kotrež dła sšym wupōštanu, a čžin tak, so sam mi ju pschijwedžesč, žmitnošč na mojim knjesu Abrahamje, kotremuž wulgy naleži, so by prawu sa s wōwjeho sšyna wubral.

Dofelž bēšče ho po Božej woli na dalofi pucž nastajit, a dofelž bēšče profeta Boži jemu tajke pucžowanje pschisasał, dha drje žmē wo tajke inamjo prošč. Tola hdžž bižo čžuje, so ho jemu proštwia doštanje, dha so njeda wošlepženy wot přenjeho nucženja wodžič, ale pschekaje naprijedny wschē možnoščje. S dobom je inamjo, kotrež je bebi wuprošyt, statk lubošneho, pscheczelniveho smyšlenja k žusemu čžlowješč se stromy knježny. S tym dže bebi inawēščič, so je knježna pobožna a dobročžinwa dušcha. Wōn bē dobreje nadžije, so je Wōh žōnštu s drugim smyšlenjom sa žsaala wubral.

(Potracžowanje.)

Bože pucže su džiwne.

Za spacy — tal powjeda Hans Sachs — jwem ho mi jandžel wōšnje a praji: „Wōj, ja čžju tebi pucže potasacž, kotrež Wōh s čžlowjekami khodži“, a ja podach ho s nim na pucž. Wty k hoščeznarzej pschidžesčny, kiž naž pscheczelnje witasche a nam powjedasche, tal je ho wčžera je s wōwjom nje-pscheczelnom s jednal a wot njebo sčoty bjechał jako žnamjo wujednanja dostał. Pschi wotenidženju jandžel tōn bjechał žobu wsja. Za čžyžy ho roshnēnacž, ale jandžel praji: „Wjelcz a čžesč pucže, kotrež Wōh khodži.“ — Potom k žkemu mužej sčitupichny, kotruž bēšče nje-pscheczelnj a naž pschi placženju jebasche. Pschi wotenidženju jemu jandžel tōn sčoty bjechał dari. Za čžyžy žnēwuy byč, ale jandžel rješny: „Wjelcz a čžesč pucže, kotrež Wōh khodži.“ — Potom do domu sčitupichny, hdžž hoščeznarč studny žedžešče. Wōn mějšče wulki dołh, so čžyžy jemu na drubi džei thēžu pschecacž. Pschi wotenidženju jandžel thēžu žapali. Za čžyžy ho roshnēnacž, ale jandžel rješny: „Wjelcz a čžesč pucže, kotrež Wōh khodži.“ — Skōnčnyje k nanaj pschidžesčny, kotrehož wutrobnwa radošč bēšče jehō jneički sšym, kotrehož lubowasche kaž sšwoje žiwjenje. Jandžel čžinješč, kaž by pucže njeinal a nan jemu sšwojeho lubižsčta, teho sšyna ja pschewodžerja žobu da. Žato psches wulki mōst džesčny, jandžel teho sšyna do wody storcži, so ho tepi. Duž ho dlēje džeržecž njemōžach, hñēwuy rješnych: „Jandžel čžesč ty byč? čžert pał sšy, kiž čžini, kaž by jandžel žwēta byl.“ — Ale hiščeje jažnišcho jehō njebešta jažnōšč wōhžwēči a wōn praji: „Ty blišto widžazy, njemōfotaj, ale modl žo. Tamny bjechał bēšče sčajēdočženy, wōn bu dobremu wsaty k jehō sbožu a k žkemu daty k jehō sčhodže. Spody popjela sšwojeho doma tōn žrubny potkad namata, s kotrymž mōže dołh žaplacžič. Tōn žapleščeny sšyn by žōšnit byl, kiž by junu wuku na sšwojeho nana sčožil, k wōbeju sbožu dychesčewe młody wumrež.“ — A žlaj, pola teho jandžela bēšče njebešta sšyla, kiž spēwachu: „Moje myšle nješju wasche myšle, a wasche pucže nješju moje pucže, ale tal wjele wschishe su njebeška hač žemja, tal wjele wschishe su moje pucže dužli wasche pucže a moje myšle dužli wasche myšle.“ — A jako beču jandželjo k njebeškam sšpili, modlach ho a ja wotučič. — To je žōn, kotruž Hans Sachs powjeda a žiwjenje je tež kaž žōn. Někotry ženje se sšwojeho džecža njewotučiči, ale w hrēšnym spanju dale džē, domž nje-pschidžže wotučenje we wēčžnoščju. Žehō pucže a hrēditi k temu su žusto žara džiwne. Sčtož mamy ja nasche žbože, je žusto nasche najwjetiče njebože a sčtož bebi nje-pschecjemo, k naschemu sbožu wudyr. Žehō dła nješmēmny mortotacž na nasche wōwjenja, kotrež naž Wōh wōdži. Žehō rada je džiwna, ale stajnje mudra.

Wschelake s bliska a s dalofa.

— Sčidženu nježdelu mějšče ho w žodžisščej wošadže žyrtwinška wistazija. W žerbškim kemichenju mějšče knjes žarat

Wschizau wistazija rēcž a předowanje knjes diatonus Domaschta. Na němškim rēcžesche k wošadže kn. župerintendenta Wschizor s Wad-berga a předowanje mějšče knjes žarat Wschizau. Po kemischach mějšče ho na farje roščezžowanje s wošadnyimi. Na drubi džei wopyta knjes župerintendenta sčule žodžisščje wošady.

— Sserbste mižioniste towarštwu hwjeczki hwōj lētuschi hwjedžen ja mižionstwo mjes pobanami nježdelu 14. žulija w ket-lizach. Wopoldnju w 1 hodžinach ho němste hwjedženste kemichenje, na kotrymž je knjes primarius Wjazla hwjedženste předowanje na ho wšał, žapocžnje. Na žerbškim kemichenju wopoldnju w 3 hodž. žapocžozym, budže knjes žarat Wōlež s Wudyschinta předowacž. Na hwjedžen su wschizny pscheczelnjo mižionštwu, wošbeje s wofolnych wošadow wutrobnje pscheprosčeni.

— Wty bižo lubym čžitarjam sšewichny, so ho knjes wschischi žyrtwinški radžičel Steller na Wschala na wotpocžink poda. Něto je ho tež postajilo, sčto budže jehō nažlēdit w tutym wažnym powołažny. Knjes župerintendenta Meyer s Dippoldiswalde je ho ja wschisheho žyrtwinšeho radžičela ponjenomal a sčitupi na Wschala do wotřežneho hējtmanštwu w Wudyschintje jako duchowny žobustaw.

— Wažne pschemenje žtanje ho, na němškim železnizach, kotrež budže s wulkim wužitkom sa tych, kiž žusto po železnizy jēdža. Psched trōtkim ho bižo na tym wješkelichny, so tal njeno-wane dženište billety sa jēšbu tam a žow k placžiwosčju na džesčacž dnjow powyschichu. Něto je ho placžiwosč dale powyschila a to na 45 dnjow.

18. žulija ho na hwjatocžne wasčne je žažōšniški tamjeit k nowej žyrtwi we Wjelecžinje potōži.

— Hdžž psched trōtkim sšewichny wo žrubžje, kotruž mějšče nasche towarštwu k pomogy žudowaznyh Sserbow, mōžemy něto s radoščju sšewič, so je towarštwu psches žobne smyšlenje w pošlednej woli wot wudowny Stillerjoweje w Wudyschintje 900 hrinnow dostał. To je hožazy wōlij na žluboku ranu, kotraž žu nam bita. Wōh žohnuy dariesčly w tamnej wēčžnoščju jehne žmitne smyšlenje. Žeje pschiklad pał njedž tež drubich wabi, so bebi pomyšla na nasche lube towarštwu k pomogy žudowaznyh Sserbow.

Něki žiwjenja,

s někotrych wošebnych sčypruchow hwjateho pišma wuwjedžene.

Wjaln 45, 10. 11. 12.

W twojej pschnoščju khodža kralowške džowki; njewješta žteji na twojej prawizy w lutym krašnym žłowce. Požluchaj, džowka, pohladaj na to a nakhil twoje wuchy; žapomni twojeho žuda a twojeho wōtkow-sleho doma, tehdom budže ho kralej spodobacž twoja rjanosč; pschetož wōn je twōj knjes, a ty dyrbišch ho k njemu modlicž.

Požluchaj, džowka, sčto čže wōla! Snaješch jehō hōš? Wschaj tež, sčto wōn čže, tōn kral, twōj kral, najrješnišchi mjes čžlowškim džēcžimi, bēty a čžerwjeny, wušwolemny mjes wjele tyžžami? A žchō dha sšy ty? Sšubjena wacžka, žama polna njecžisčosče a žmjerdženja, žluchi, žlepy, žhromy, polny ranow a wužada. Tu ležišch na polo čžinjeny w sšwojej kwi. Pschemyšl bebi to wšitko, dha žedom wopschisčesč, sčto dyrbial tajki kral, najrješnišchi mjese wschēni, s tobu rēcžecž mēčž. Ale kał budžesč ho hašbowacž, hdžž čži wōn do wutroby praji, sčto wōn čže. Čžju, praji wōn, s tobu žlub sežinicz. Knježe, kał je to mōžno w žalosčju, w kotrež ležu? To ho njedaj mylicž, temu derje radu wēm. Žlaj, moja lubosč; tal dalofa došaha, so sšym moju krej sa tebe pschelał. To je džiwna wēž; wōna čžini tebe žiwcho, wučisčiči čže wot wscheje njecžisčosče, žahoji wšitke twoje rany, wobleče eže draštu žboža, bētu židu mojeje njewiny, purpurowu kralowštu draštu mojeje prawdosče; tehy sšy w mojimaj wōčžomaj najrješnišchi sčinjeny. O dušcha, sšy k njewjesče najwpschisheho wuwolena! Wōn bebi twoju wutrobu žada. Wōn bebi nježada, so jemu wulke žubto žobu pschijnješech; nē, wōn bebi tebe wschishe waži hač sšwoje njebeška; wōn wopuschēži trōn, žin sšwojeho Wōta, wōn ho pokneho a wōstajneho wužiwanja sšwoje, sčisčesče majestosče a stajneho wužiwanja tajste sšobžnosče, ža a radoščje sčalnje; wōn pschidžže a wōsmje twoju žu; žu a naturu na ho w podobnosčju hrēšneho čžela, žesč žarat Wāndrit kaž wjeschžreny wōš, jehō mōž bē

